

SXEDIO.FN2

12.1.1950: ΤΟ ΑΚΕΛ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΕΙ ΤΗΝ ΗΓΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΕΞΙΑΣ ΩΣ ΔΙΑΣΠΑΣΤΙΚΗ ΤΡΕΙΣ ΜΟΛΙΣ ΗΜΕΡΕΣ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΕΝΩΤΙΚΟΥ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

Τρεις μόλις ημέρες πριν από το ενωτικό δημοψήφισμα της 15ης Ιανουαρίου, στις 12 Ιανουαρίου 1950, το ΑΚΕΛ με ανακοίνωση του κατάγγελλε την ηγεσία της Δεξιάς ως διασπαστική, παρόλον ότι και οι δυο παρατάξεις πορεύονταν στο δημοψήφισμα με κοινό στόχο.

Ανέφερε το ΑΚΕΛ σε προκήρυξη του προς τον Κυπριακό λαό:

"Σήμερα, με την πείρα τόσων χρόνων δουλειάς μόνο εχθροί του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα, μόνον εχθροί της ένωσης στέκουν εμπόδιο στην πραγματοποίηση της λαϊκής ενότητας στην πάλη ενάντια στον ιμπεριαλισμό. Σήμερα με την πικρή πείρα τόσων χρόνων, ένα είναι το ακριβοπληρωμένο συμπέρασμα του λαού μας. Κάθε πραγματικός πατριώτης, κάθε πραγματικός αγωνιστής, της ένωσης είναι φίλος και προπαγανδιστής της λαϊκής ενότητας, κάθε πολέμιος και σαμποταριστής της λαϊκής ενότητας είναι στην ουσία πολέμιος και σαμποταριστής της ένωσης, το κόμμα μας καλεί το λαό να προσέξει τη διασπαστική, σαμποταριστική τακτική της ηγεσίας της Δεξιάς στην ετοιμασία, την οργάνωση του δημοψηφίσματος. Η τακτική της ηγεσίας της Δεξιάς βλάπτει τον ενωτικό αγώνα, ζημιώνει το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος. Το κόμμα μας, καλεί το λαό να βάλει τέρμα στην ολέθρια διασπαστική τακτική, των δεξιών ηγετών. Να πραγματοποιήσει τη λαϊκή ενότητα και στο δημοψήφισμα και στους αγώνες που θα ακολουθήσουν".

Ενώ όμως το ΑΚΕΛ παραπονείτο για την άρνηση της Δεξιάς να συνεργασθεί μαζί του το ίδιο επέμενε μέχρι την τελευταία μέρα να μη αναγνωρίζει τον ηγετικό ρόλο της Εθναρχίας και έβαλλε εναντίον του

Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Β που ηγείτο αυτής.

Λίγες μέρες πριν από την ανακοίνωση αυτή του ΑΚΕΛ η εφημερίδα "Νέος Δημοκράτης", όργανο του ΑΚΕΛ σε σχόλιο του για την ενότητα έγραψε ότι δεν ήταν πλήρης και ότι "στους κύκλους της Εθναρχίας στρογγυλοκάθεται ο διασπαστής" υπαινισσόμενος τον αρχιεπίσκοπο Μακάριο Β.

Η Δεξιά όμως επιζητούσε να "γονατίσει" το ΑΚΕΛ, να δεχθεί τον ηγετική ρόλο ο της Εθναρχίας και να υπάρξει η ενότητα που επιζητούσε το ΑΚΕΛ αλλά με αυτήν στην πρωτοπορία.

Μια τέτοια αξίωση υπέβαλε ο Γενικός Γραμματέας της ΠΕΚ Σωκράτης Λοϊζίδης, σε ομιλία του στη Μόρφου όπου σύμφωνα με την εφημερίδα "Εθνος" της **13.1.1950** ο ομιλητής "ανεφέρθηκε εις την προτεινομένην συμφιλίωσιν και συνεργασίαν, αλλά σαν εκείνην των παληών καλών καιρών, που έλειπαν από τη μέσην ξένα διδασκαλία και ζιζάνια, μια συνεργασία υπό την αιγίδα της Εθναρχίας, την οποίαν όλοι να αναγνωρίζουν και με βάση τας εθνικάς, θρησκευτικάς και οικογενειακάς παραδόσεις".

Η απόφαση για το δημοψήφισμα αφορούσε όμως και μια άλλη μερίδα του Κυπριακού λαού, τους τουρκοκύπριους και τους αρμενίους.

Η Εθναρχία, ωστόσο, τους αγνόησε εντελώς και ούτε μπήκε στον κόπο να σχοληθεί μαζί τους γιατί πίστευε ότι το μέλλον της Κύπρου θα αποφαιζόταν από τους Έλληνες που αποτελούσαν την πλειοψηφία ενώ για τους υπόλοιπους θα φρόντιζε να διασφαλισθούν τα δικαιώματα τους ως μειονοτήτων.

Τους Τούρκους Κυπρίους δεν ξέχασε, όμως, το ΑΚΕΛ το οποίο με εγκύκλιο του στις **12** Ιανουαρίου τους ενημέρωνε για την απόφαση για τη διενέργεια του δημοψηφίσματος και τους καλούσε μάλιστα στο πλευρό των Ελλήνων, παρά το γεγονός ότι οι Τούρκοι κάτοικοι της Κύπρου, αν όχι όλοι, αλλά η συντριπτική πλειοψηφία τους, τάσσονταν πάντοτε από την ημέρα της άφιξης των άγγλων στην Κύπρο πριν από **70** χρόνια, εναντίον της Ενωσης και υπέρ της επιστροφής της

Κύπρου στην Τουρκία.

Ανέφερε το ΑΚΕΛ σε ανακοίνωση του που απευθυνόταν προς τους Τούρκους και τους Αρμενίους:

"Συμπατριώτες Τούρκοι και Αρμένηδες.

Η μάχη του δημοψηφίσματος δεν είναι μόνο μάχη για την εθνική και κοινωνική λευτεριά του ελληνικού λαού της Κύπρου. Είναι ταυτόχρονα μάχη για τη δική σας εθνική κοινωνική πρόοδο και ευημερία. Ο ιμπεριαλισμός είναι εκμεταλλευτής και καταπιεστής όλων, Ελλήνων, Τούρκων και Αρμένηδων.

Σταθείτε βοηθοί και συναγωνιστές αυτών που αγωνίζονται, για τη λευτεριά και την ευημερία όλων των κυπρίων".

Με μια δεύτερη ανακοίνωση του που απευθυνόταν απεκλειστικά στους τουρκοκύπριους, το ΑΚΕΛ, τόνιζε:

"Αδέλφια Τούρκοι της Κύπρου,

Το Ανορθωτικό Κόμμα Εργαζομένου Λαού, ΑΚΕΛ, αποτελείται στον τουρκικό λαό της Κύπρου, κυρίως τους Τούρκους εργάτες, τους Τούρκους αγρότες και φτωχούς εργαζομένους. Μέσα σ' αυτές τις μέρες ο ελληνικός λαός της Κύπρου αποφάσισε να διακηρύξει μέσον ενός ειρηνικού δημοψηφίσματος τον πόθο του να ζήσει ελεύθερος δίχως τον εγγλέζικο ζυγό.

Μόλις έγινε γνωστή η απόφαση αυτή η εγγλέζικη προπαγάνδα κινήθηκε και αρχισε να βάζει μπροστά τη γνωστή τακτική της "του διαίρει και βασίλευε".

Οι εγγλέζοι που απρόσκλητοι ήλθαν στον τόπο μας και καταπιέζουν εθνικά και πολιτικά Έλληνες και τούρκους, χρησιμοποιώντας μερικούς πλούσιους Τούρκους για να σπείρουν την διχόνοια ανάμεσα σας και στους Έλληνες κατοίκους της νήσου.

Η προκήρυξη αυτή έχει σαν σκοπό της να διαλύσει αυτή τη διχόνοια και να δείξει πως είναι προς το συμφέρον και των Ελλήνων και των Τούρκων να επικρατεί πάντα ανάμεσα τους αγάπη, αδελφοσύνη και όχι μίσος.

Κάθε τούρκους με δημοκρατικές αντιλήψεις θα συμφωνά μαζί μας πως είναι δημοκρατικό δικαίωμα των Ελλήνων κατοίκων αυτού του νησιού να διακηρύξουν τους πόθους τους, όπως είναι δημοκρατικό δικαίωμα

των Τούρκων να ενδιαφέρονται για την περιφρούρηση των δικών τους εθνικών δικαιωμάτων σαν μειονότητας. Οσο και αν οι πόθοι των Ελλήνων κατοίκων της Κύπρου βρίσκουν αντίθετους μερικούς Τούρκους κυρίως της πλούσιας τάξης, που συνεργάζονται με τους εγγλέζους, δεν είναι αυτός λόγος να μισούμε ο ένας τον άλλο, και να αλληλοτρογώμαστε.

Εμείς οι Έλληνες διακρίνουμε πως έχουμε καθήκον μας να σεβόμαστε τα εθνικά δικαιώματα και συμφέροντα των μειονοτήτων και περισσότερο της τουρκικής μειονότητας.

Εσείς οι Τούρκοι έχετε καθήκον να σέβεστε τους πόθους των Ελλήνων συμπατριωτών σας αρκεί οι τελευταίοι να αναγνωρίζουν την ανάγκη για την περιφρούρηση των δικών σας δικαιωμάτων.

Ετσι γίνεται ανάμεσα σε πολιτισμένους ανθρώπους που ζουν και θα ζουν μαζί αδελφωμένοι.

Εμείς οι Έλληνες δεν πρόκειται να παρασυρθούμε σε απολίτιστες αντιτουρκικές εκδηλώσεις, θα κάμουμε ειρηνικά το δημοψήφισμα μας, θα μεταφέρουμε το ζήτημά μας στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) και είμαστε βέβαιοι πως μέσα σε μια ελεύθερη από τον εγγλέζικο ζυγό Κύπρο και σεις οι Τούρκοι θα γνωρίσετε την πραγματική λευτεριά και την πραγματική ευτυχία που δεν την έχετε ποτέ γνωρίσει κάτω από την εγγλέζικη διοίκηση.

Και σεις οι Τούρκοι δεν πρόκειται να παρασυρθείτε σε απολίτιστες ανθελληνικές εκδηλώσεις, τέτοιες εκδηλώσεις, αν συμβούν, θάναι προς ζημιά και των Ελλήνων και των Τούρκων της Κύπρου.

Τι κέρδισαν στην Παλαιστίνη οι Αραβες και οι Εβραίοι από τον εμφύλιο πόλεμο; Τίποτα, απεναντίας ζήμιασαν.

Σήμερα πάνω από **200.000** Αραβες πρόσφυγες έχουν χάσει τα σπίτια και την περιουσία τους. Άλλες τόσες χιλιάδες Εβραίοι έχουν πάθει το ίδιο.

Οι εγγλέζοι, ο πασάδες, μπέηδες και οι Εβραίοι πλούσιοι σιωνιστές που οργάνωσαν τον εμφύλιο πόλεμο τους έχου εγκαταλείψει.

Αδέλφια Τούρκοι, σκεφθείτε πως Ελληνες και Τούρκοι θα ζήσουμε για πάντα εδώ στην Κύπρο.

Ο Τούρκος αγρότης θα σπέρνει, θα αλωνίζει και θα θερίζει δίπλα στον Ελληνα αγρότη, θα πουλεί το σιτάρι και τα άλλα προϊόντα του κυρίως στους Ελληνες εμπόρους και οι καταναλωτές Ελληνες και οι Τούρκοι εργάτες δουλεύουν δίπλα στον άλλον, στον ίδιο εργοδότη.

Μαζί αγωνίστηκαν και μαζί θα αγωνιστούν και στο μέλλον για καλύτερο μεροκάματο και καλύτερους όρους δουλειάς.

Τούρκοι καταστηματάρχες θα πουλούν σε Ελληνες καταναλωτές και Ελληνες σε Τούρκους. Αν πέσει στον τόπο μας φτώχεια, θα κτυπήσει και τους Ελληνες και τους Τούρκους.

Μαζί Ελληνες και Τούρκοι περάσαμε όλες τις δύσκολες μέρες στο παρελθόν. Μαζί θα τις περάσουμε και στο μέλλον και τις δύσκολες και τις καλές μέρες που οπωσδήποτε θα ρθούν.

Η ζωή η ίδια μας ενώνει, μας κάμνει αδέλφια, γιατί λοιπόν να παρασυρτούμε σε μίσση και συγκρούσεις; Ποιος λόγος υπάρχει; Γιατί για το συμφέρον των Εγγλέζων να τσακκωνόμαστε εμείς που είμαστε υποχρεωμένοι να ζήσουμε ο ένας δίπλα στον άλλο;

Να μη παρασυρτούμε λοιπόν αγαπητοί φίλοι, να μείνουμε ψυχραιμοί πολιτισμένοι. Αυτό είναι το συμφέρον όλων και Ελλήνων και Τούρκων".

Ετσι, Δεξιοί και Αριστεροί, βάδιζαν διασπασμένοι προς το ενωτικό δημοψήφισμα της 15ης Ιανουαρίου 1950 που θα αποτελούσε σταθμό στην πορεία του αγώνα του Κυπριακού λαού.